

Uitvoeringsprogramma Preventie en Handhaving Alcohol Jeugd

NIX<18

2017-2018

Datum:	07-11-2017
Contactpersoon:	Edith Sikking/Rinelle van den Top
E-mail:	e.sikking@ggdgv.nl / r.vandentop@ggdgv.nl
Kenmerk:	17.0012588

Inhoud

1. Algemeen	3
2. Educatie.....	5
2.1 Jongeren tot 18 jaar.....	5
2.1.1 Campagne.....	5
2.1.2 School.....	6
2.1.3 Sport.....	8
2.1.4 Evenementen	9
2.2 (Jong)volwassenen	10
2. Regelgeving.....	14
3. Handhaving	15
3.1 Vaststellen handhavingsprioriteiten.....	15
3.2 Toezicht	17
3.3 Handhaving.....	18
3.4 Registratie en nazorg alcohol geregistreerde incidenten	18

1. Algemeen

Met behulp van diverse onderzoeken wordt het genotmiddelengebruik in de regio gemonitord.

Product	Ouderonderzoek
Toelichting op het product	Sinds enige jaren wordt eens per twee jaar een ouderonderzoek uitgevoerd. Bij ca. 500 ouders uit de regio wordt nagegaan hoe ouders aankijken tegen de wetgeving, het alcoholgebruik van hun kinderen en hoe zij hun eigen rol hierin zien.
Wat willen we bereiken?	Inzicht verwerven in de ontwikkeling van de mening van ouders ten opzichte van alcohol en jongeren. En op basis van het verworven inzicht interventies voor ouders en jongeren aanpassen/ontwikkelen.
Wat gaan we daarvoor doen?	Uit een bestand van ca. 1500 ouders uit de regio wordt een a-selecte steekproef getrokken van 500 ouders. Dezen worden benaderd voor deelname aan een telefonisch interview. Voor de vergelijking met eerdere jaren worden grotendeels dezelfde vragen gesteld.
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • april 2018: voorbereiding en uitbesteding • mei/juni 2018: uitvoering onderzoek • sept 2018: rapportage • okt/nov 2018: bespreken rapport in ambtelijk overleg
Uitvoering door	GGD (regie, analyse en rapportage) en I-research (veldwerk)
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁻ /stuurgroep 18 ⁺

Product	Antenne trendonderzoek
Toelichting op het product	<p>In de regio Gooi en Vechtstreek bestaat behoefte aan meer zicht op het genotmiddelengebruik in de uitgaanssetting.</p> <p>In Amsterdam wordt hiervoor al jaren het Antenne trendonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek wordt jaarlijks inzicht verworven in trends in alcohol- en ander middelengebruik bij jongeren en jongvolwassenen in de uitgaanssetting.</p>
Wat willen we bereiken?	Inzicht verwerven in trends op het gebied van genotmiddelengebruik in de regio teneinde de juiste interventies, op de juiste plaats en voor de juiste doelgroep te kunnen inzetten.
Wat gaan we daarvoor doen?	Het uitvoeren van het Antenne onderzoek in de regio Gooi en Vechtstreek.
	De onderzoeksaanpak kent onder andere een panelstudie en een survey. In de panelstudie worden de laatste ontwikkelingen gevolgd aan de hand van halfjaarlijkse individuele interviews met een panel van insiders. De focus ligt vooral op het uitgaansleven en daarbij op trendsetters uit verschillende club- en partyscènes. De panelstudie rapporteert over geruchten, signalen en trends in jongerenculturen, maar precieze cijfers ontbreken daarbij.

	<p>De survey levert juist wel cijfers over middelengebruik in specifieke jongerengroepen. Verschillende groepen worden afwisselend onderzocht: scholieren, jongeren in de jeugdzorg, coffeeshopbezoekers, cafébezoekers en clubbezoekers.</p> <p>De rapportage wordt besproken in de ambtelijke werkgroep PHP en indien nodig worden er aanpassingen gedaan in de aanpak van het Preventie-en Handhavingsplan.</p>
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • 2017: start onderzoek • 2018: rapportage • 2018: bespreken rapport in ambtelijke werkgroep PHP
Uitvoering door	Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁻ en 18 ⁺

Product	Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS)
Toelichting op het product	<p>Het Drugs Informatie en Monitoring Systeem geeft via een landelijk dekkend netwerk van testlocaties inzicht in de middelen die de Nederlandse drugsgebruiker uitprobeert. Hiermee wordt in beeld gebracht welke drugs er worden gebruikt en wordt de samenstelling gecontroleerd.</p> <p>Dankzij de monitorfunctie kan het DIMS direct ingrijpen wanneer drugsmonsters worden aangetroffen die stoffen bevatten die een acuut gevaar vormen voor de volksgezondheid. Het netwerk van deelnemende instellingen garandeert bij een dergelijke situatie dat in bijna heel Nederland effectief actie kan worden ondernomen.</p>
Wat willen we bereiken?	Monitoren van de drugsmarkt in de regio Gooi en Vechtstreek en adequaat reageren als er acuut gevaarlijke drugs op de markt verschijnen.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p>Bij de testlocatie in Hilversum kunnen consumenten eenmaal per week anoniem hun drugs gratis laten testen. Zij kunnen kiezen voor een sneltest of een laboratoriumtest.</p> <p>Jaarlijks wordt er op basis van de uitgevoerde testen een rapportage gemaakt. Hiermee wordt inzicht gegeven in het soort drugs dat wordt gebruikt en de samenstelling hiervan. Bij acuut gevaar wordt er direct een waarschuwingcampagne gestart.</p>
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • 2107: start • 2018: rapportage • 2018: bespreken rapport in ambtelijke werkgroep PHP
Uitvoering door	Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁻ en 18 ⁺

2. Educatie

2.1 Jongeren tot 18 jaar

De focus van het Preventie- en Handavingsplan Alcohol Jeugd ligt bij jongeren tot 18 jaar. Jongeren in de regio Gooi en Vechtstreek drinken te jong en te veel. Hoewel het alcoholgebruik onder jongeren in de regio de afgelopen 10 jaar is afgenomen, is het nog steeds hoger dan landelijk en blijft het bingedrinken stabiel hoog. Om het alcoholgebruik onder jongeren te laten dalen, dient zowel ingezet te worden op de jongeren zelf als op het versterken van het systeem om de jongeren heen (bijv. alcoholverstrekkers, ouders en beroepskrachten).

2.1.1 Campagne

Product	NIX18 Campagne
Toelichting op het product	<p>In de afgelopen jaren is er landelijk en ook in de regio Gooi en Vechtstreek veel gedaan om de doelstelling van NIX18, niet roken en drinken onder de 18 jaar, na te streven. Er zijn goede resultaten geboekt, maar het kan nog een stuk beter, aldus het Trimbos Instituut.</p> <p>Het bepalen van de juiste leeftijd door alcoholverstrekkers is een belangrijke manier om de naleving te verbeteren. Maar het inschatten van de leeftijd is vaak moeilijk. Structureel vragen naar een ID door verkopers en het (spontaan) tonen van een ID tot 25 jaar door jongeren helpen hierbij.</p>
Wat willen we bereiken?	Opnieuw agendering van NIX18, waarbij het structureel tonen van en structureel vragen naar een legitimatiebewijs een belangrijk onderdeel is.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p><u>Actieweek NIX zonder ID</u></p> <p>Het Trimbos Instituut organiseert elk jaar begin september de Actieweek NIX zonder ID. Deze staat in het teken van het vragen naar en het (spontaan) tonen van een legitimatiebewijs bij de aankoop van alcohol of tabak.</p> <p>De GGD Gooi en Vechtstreek besteedt hier samen met Jeugd en Gezin, Jellinek, scholen, alcoholverstrekkers en gemeenten aandacht aan door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het verspreiden van een brief en communicatiemateriaal aan sportverenigingen. • Het verspreiden van brieven en communicatiemateriaal aan alcoholverstrekkers. • Het versturen van een brief aan ouders, via gemeenten en via het onderwijs. Meegezonden wordt tevens de door de GGD en Jeugd en Gezin ontwikkelde nieuwsbrief Opvoeding en Uitgaan. • Aandacht voor NIX18 via de Regio Hub. • Het versturen van een regionaal persbericht. • Voorlichting aan jongeren tijdens een druk evenement (2017: Huizerdag, 2018: Hilversum Alive) <p><u>Continu</u></p>

	Via het onderwijs, Jeugd en Gezin en via de media wordt continu aandacht gegeven aan de boodschap NIX18. Bijvoorbeeld door verstrekking van de nieuwsbrief Opvoeding en Uitgaan.
Beoogde start- en einddatum	Doorlopend, met extra aandacht in de NIX18 Actieweek elk jaar, begin september.
Uitvoering door	GGD Gooi en Vechtstreek in samenwerking met Jeugd en Gezin, Jellinek Verslavingszorg, regiogemeenten en scholen
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18

2.1.2 School

Product	Mentaal welbevinden/weerbaarheid leerlingen
Toelichting op product	<p>Uit onderzoek blijkt dat voorlichting aan jongeren over de risico's van alcohol nauwelijks effectief is en in sommige gevallen zelfs schadelijk (Babor et al, 2010). Het bevorderen van het mentaal welbevinden/weerbaarheid kan wél een belangrijke bijdrage leveren aan preventie. Dit begint al op de basisschool.</p> <p>Per leeftijdsgroep is er een verschil in facetten van mentaal welbevinden/weerbaarheid die aandacht behoeven. Op basis van al deze facetten zijn er effectieve programma's beschikbaar voor de verschillende leeftijdsgroepen.</p> <p>Het is op dit moment onduidelijk in hoeverre op scholen voor basis- en voortgezet onderwijs aandacht wordt besteed aan het bevorderen van mentaal welbevinden/weerbaarheid van de leerlingen.</p>
Wat willen we bereiken?	Plan van aanpak voor het bevorderen van mentaal welbevinden/weerbaarheid van leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p>Het is onduidelijk of en op welke wijze scholen voor basis- en voortgezet onderwijs al aandacht wordt besteed aan mentaal welbevinden/weerbaarheid. Daarom wordt gestart met een inventarisatie op alle scholen door middel van een vragenlijst. Deze vragenlijst wordt ontwikkeld in samenspraak met een aantal scholen. Aspecten die hierin aan de orde komen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De wijze waarop scholen op dit moment aandacht geven aan mentaal welbevinden/weerbaarheid. • De programma's waarvan scholen hierbij gebruik maken. • Wensen/behoefte van scholen voor extra ondersteuning in de toekomst. <p>Op basis van de uitkomsten van de inventarisatie wordt een plan van aanpak opgesteld.</p>
Beoogde start- en eind datum	<ul style="list-style-type: none"> • sept-nov 2017: literatuuronderzoek relatie welbevinden/weerbaarheid en alcohol • nov 2017: opstellen vragenlijst • dec 2017: bespreken met het onderwijsveld

	<ul style="list-style-type: none"> jan 2018: verspreiden vragenlijst febr-april2018: opstellen plan van aanpak vanaf mei2018: uitvoeren plan van aanpak
Uitvoering door	GGD Gooi en Vechtstreek en Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek
Ambtelijke overleg	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep(en)	Stuurgroep 18

Product	Continuering activiteiten op het VO door Jeugd en Gezin en Jellinek
Toelichting op product	Het voortgezet onderwijs (VO) is een plek waar veel jongeren, ouders en beroepskrachten tegelijkertijd bereikt kunnen worden. Hoewel voorlichting aan jongeren nauwelijks effectief is (voorlichting aan ouders werkt beter) is het toch relevant dat jongeren geïnformeerd raken over de risico's van alcoholgebruik. Niet zozeer om gedrag te beïnvloeden, maar om het gebruik te de-normaliseren en daarmee aan draagvlak te werken voor effectievere gedragsmaatregelen als handhaving en specifieke regelgeving. Tegelijkertijd kunnen docenten een belangrijke rol spelen in het vroegtijdig signaleren en bespreekbaar maken van (riskant) middelengebruik.
Wat willen we bereiken?	VO scholen organiseren activiteiten voor jongeren, ouders en docenten rondom alcoholpreventie.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p>Stimuleren van de Gezonde School Methodiek bij scholen, waarbij het thema 'roken, alcohol en drugs' (preventie van genotmiddelengebruik) voor dit uitvoeringsprogramma relevant is. Het Trimbos Instituut heeft hiervoor een landelijk aanbod van interventies beschikbaar vanuit De Gezonde School en Genotmiddelen (DGSG). Deze zijn gericht op jongeren, ouders en docenten.</p> <p>Interventies die Jeugd en Gezin en Jellinek hierbij uitvoeren zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ondersteuning bij aandacht genotmiddelen op scholen vanuit de Gezonde School Methode (JGGV en Jellinek). PAS-presentaties voor ouders aan het begin van het schooljaar, in combinatie met een algemene ouderavond (leerjaar 1 en 2) (JGGV en Jellinek). Organiseren van ouderavonden, onder andere over het thema 'Veilig uitgaan' (Jellinek (inhoud) en JGGV (opvoedkant)). Ouders kunnen preventief adviesgesprekken aanvragen met preventiemedewerkers van de Jellinek. Jellinek organiseert deskundigheidsbevordering t.a.v. signaleren, herkennen en bespreekbaar maken van (riskant) middelengebruik aan beroepskrachten en zorgprofessionals. Deelname aan het Zorg Advies Team (per school verschillend soms JGGV standaard, soms op afroep/ Jellinek op afroep). Jellinek heeft voor jongeren in het MBO het volgende aanbod: <ul style="list-style-type: none"> Digitale lesmodule over alcohol en roken voor jongeren. Open spreekuren op het MBO en VSO waar jongeren met (vermoedens van) riskant middelengebruik in gesprek gaan met

	een preventiewerker van de Jellinek.
Beoogde start- en eind datum	Doorlopend, met halfjaarlijkse tussenrapportages
Uitvoering door	Jeugd en Gezin Gooi en Vechtstreek en Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke overleg	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep(en)	Stuurgroep 18

2.1.3 Sport

Product	Sportverenigingen
Toelichting op product	<p>De leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol wordt bij sportkantines slecht nageleefd. In 2017 werd bij slechts 53% van de sportverenigingen de regels goed nageleefd. Hoewel dit percentage een stuk hoger ligt dan landelijk, moet de naleving door sportverenigingen ook in de regio Gooi en Vechtstreek nog een stuk beter.</p> <p>Uit inventarisaties in andere regio's blijkt dat veel sportverenigingen naleving belangrijk vinden, maar dat zij tegen allerlei praktische zaken aanlopen die te maken hebben met het specifieke karakter van een sportvereniging. Hiervoor is extra ondersteuning nodig.</p> <p>Daarnaast is het verhogen van de (ervaren) 'pakkans' een effectief instrument om de naleving te verbeteren. Continue aandacht voor controles en mogelijke boetes is dus nodig. Tegelijkertijd is beloning en positieve aandacht een zeer krachtig middel dat kan worden ingezet om het gewenste gedrag bij sportkantines te bevorderen en te bestendigen. Het kan tevens als goed voorbeeld voor andere sportorganisaties dienen.</p>
Wat willen we bereiken?	Het verbeteren van de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar door sportkantines bij de verkoop van alcohol.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p><u>Keurmerk Sportvereniging van NIX</u></p> <ul style="list-style-type: none"> In de loop van 2018 wordt in de regio Gooi en Vechtstreek het keurmerk 'Sportvereniging van NIX' gelanceerd. Dit keurmerk is een beloning voor sportverenigingen die bij Mysteryshop onderzoek en controles voldoen aan de regels. Daarnaast voldoen deze sportverenigingen aan een aantal concrete uitvoeringsafspraken (zoals afspraken over schenktijden rondom wedstrijden van de jeugd, aandacht voor NIX18 in het clubblad, etc.). Alle sportverenigingen die het keurmerk hebben behaald worden vermeld in de media en op een speciale website. <p><u>Gemeentelijke bijeenkomst</u></p> <p>In elke gemeente wordt een gezamenlijke bijeenkomst voor sportverenigingen over alcohol en sport georganiseerd, met inbreng van de Jellinek en de GGD. Hierbij krijgen sportverenigingen ondersteuning aangeboden in de vorm van:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een bijeenkomst voor ouders/leden (GGD i.s.m. NOC*NSF)

	<ul style="list-style-type: none"> • Een IVA training voor barvrijwilligers (Jellinek) • Een communicatiepakket (GGD) <p><u>Opvolging Mysteryshop onderzoek en controles</u> Alle sportorganisaties die slecht scoren bij het Mysteryshop onderzoek, ontvangen een brief van de gemeente waarin zij dringend worden verzocht een plan van aanpak op te stellen voor verbetering. Een concept voor dit plan van aanpak wordt opgesteld door de GGD.</p> <p><u>Communicatie</u> Elk kwartaal ontvangen sportorganisaties een digitale nieuwsbericht (GGD). Hierin wordt gecommuniceerd over mogelijke controles, mysteryshop-onderzoek en opgelegde boetes. Tevens bevat de nieuwsbrief suggesties voor het alcoholbeleid in de kantine en een artikel dat de club kan opnemen in het clubblad.</p> <p>Bovenstaande activiteiten worden gecombineerd met Toezicht en Handhaving.</p>
Beoogde start- en eind datum	<ul style="list-style-type: none"> • medio 2018: lancering keurmerk Sportvereniging van NIX • 2017-2018: organisatie van lokale bijeenkomsten over alcohol en sport • elk kwartaal: nieuwsbericht voor sportverenigingen
Uitvoering door	GGD Gooi en Vechtstreek, regiogemeenten, Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke overleg	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep(en)	Stuurgroep 18

2.1.4 Evenementen

Product	Peergroep voorlichting (16-18 jaar)
Toelichting op het product	Jongeren in de leeftijd van 16 tot 18 jaar zijn ontvankelijk voor voorlichting door 'peers'. 'Peer' is Engels voor leeftijdgenoot. Bij 'peer education' worden leeftijdgenoten ingeschakeld om voorlichting over genotmiddelen te geven. Peers hebben het belangrijke voordeel dat zij de taal van de jongeren spreken en daardoor de juiste toon kunnen treffen om de voorlichting aan te laten slaan.
Wat willen we bereiken?	Het vergroten van kennis en vaardigheden onder minderjarige uitgaanders ten aanzien van de leeftijdsgrens van 18 jaar voor het drinken van alcohol.
Wat gaan we daarvoor doen?	In de regio Gooi en Vechtstreek zijn nog geen peergroepvoorlichters beschikbaar voor de doelgroep 16-18 jaar. De nadruk ligt daarom in eerste instantie op het werven en trainen van peergroepvoorlichters. Vervolgens worden deze jongeren door de Jellinek getraind en ingezet tijdens evenementen in de regio. In 2018 vindt er vijf maal een voorlichting plaats: <ul style="list-style-type: none"> • Twee dagen tijdens Hilversum Alive • Twee dagen tijdens Hilversum on Air • Een nader te bepalen datum, waarbij bestuurders uit de regio een werkbezoek kunnen brengen.

	Naast de voorlichting wordt tijdens de peergesprekken aan jongeren die al alcohol drinken gevraagd naar aankooplocaties. Deze input verwerkt Jellinek jaarlijks in een rapportage en wordt meegewogen bij het bepalen van hotspots.
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • mei/juni 2018: nader te bepalen werkbezoek • juni 2018: Hilversum Alive • sept 2018: Hilversum on Air
Uitvoering door	Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18

2.2 (Jong)volwassenen

Ook onder (jong)volwassenen is het alcoholgebruik in de regio Gooi en Vechtstreek hoger dan landelijk. De laatste jaren neemt ook de hulpvraag van mensen met alcoholproblematiek gestaag toe. De praktijk laat zien dat overmatig alcoholgebruik ongemerkt over kan gaan van incidenteel gebruik naar gewoontevorming of problematisch gebruik. Een sluipend proces dat zich al snel inzet als alcohol wordt gebruikt om problemen te verdringen. De ervaring leert dat de vraag om begeleiding/hulp moeilijk wordt gesteld en hulpverleners het alcoholprobleem ook moeilijk kunnen herkennen. Niet alleen de schadelijke effecten op de eigen gezondheid, maar ook de effecten op de directe omgeving, waaronder kinderen, zijn groot. Reden genoeg om in dit kader naast aandacht voor de jeugd ook volwassenen (in hun rol als ouder) aan te spreken op alcoholmatiging.

Product	Training vroegsignalering alcohol door 0-de en 1e lijn
Toelichting op het product	Vroegsignalering van riskant alcoholgebruik vindt in onze regio mondjesmaat plaats. Uit onderzoek (2009) komt naar voren dat 70-90% van de huisartsen de probleemdrinkers in hun praktijk niet bleek te herkennen, met name doordat schadelijk alcoholgebruik weinig specifieke klachten en symptomen oplevert (Denissen, 2016).
Wat willen we bereiken?	Bevorderen vaardigheden voor vroegsignalering riskant alcoholgebruik door 0-de en 1 ^{ste} lijn.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p>Jaarlijks worden er vanuit de Jellinek trainingen aangeboden voor huisartsen, POH'ers (Praktijk Ondersteuner Huisarts), wijkverpleegkundigen, docenten, wijkteams e.d. (bij voorkeur via een wijkgerichte insteek). Met deze deskundigheidsbevordering wordt aandacht besteed aan vroegsignalering van alcoholproblemen, motivational interviewing, begeleiding en verwijzing.</p> <p>Op basis van een gesprek met de betreffende instellingen/bedrijven wordt een probleemverkenning gemaakt en het aanbod uiteengezet. Dit resulteert veelal in het aanbieden van diverse op maat gemaakte trainingen.</p> <p>Ter overweging: het ontwikkelen van een signaleringslijst voor het signaleren van risicovol alcoholgebruik voor een brede doelgroep.</p>
Start- en einddatum	Doorlopend

Uitvoering door	Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺

Product	30 dagen zonder alcohol/IK PAS
Toelichting op het product	Om stil te staan bij het eigen alcoholgebruik en het goede voorbeeld te geven aan de jeugd, organiseert de GGD sinds 2012 jaarlijks voor volwassenen met succes de actie 30 dagen zonder alcohol (als onderdeel van 30 dagen gezonder). Uit onderzoek (2016) onder 650 deelnemers in de regio is naar voren gekomen dat deelnemers gemiddeld duidelijk minder vaak en minder glazen per keer zijn gaan drinken. Ook na 6 maanden zijn, met name de riskante drinkers, nog steeds deze positieve effecten meetbaar. Inmiddels is de actie ook landelijk opgepakt onder de noemer IK PAS (www.ikpas.nl). Vanaf 2017 heeft de GGD zich bij IK PAS aangesloten en zal deze ook de komende jaren, onder de titel 30 dagen zonder alcohol, in de regio uitzetten.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Volwassenen bewust maken van hun eigen alcoholgebruik. • Volwassenen op een positieve stimuleren hun alcoholgebruik blijvend te matigen. • Beter voorbeeldgedrag door volwassenen voor de jeugd.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p>Organisatie van de campagne 30 dagen zonder alcohol (als onderdeel van 30 dagen gezonder). Deelnemers worden uitgedaagd om 30 dagen geen alcohol te drinken. Naast individuele deelnemers kunnen ook bedrijven in de regio Gooi en Vechtstreek zich aanmelden en de actie onder hun medewerkers uitzetten.</p> <p>Alle deelnemers ontvangen een startpakket en tijdens de actie diverse mailberichten met ervaringen van deelnemers, tips en leuke acties om het vol te houden.</p>
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • jan-feb 2018: voorbereiding 30 dagen zonder alcohol • maart 2018: uitvoering campagne • april-mei 2018: evaluatie en rapportage • juni 2018: bespreken rapportage met ambtelijke werkgroep PHP
Uitvoering door	GGD Gooi en Vechtstreek
Ambtelijk werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺

Product	Publiekscampagne Alcoholmatiging
Toelichting op het product	<p>Volwassenen in de regio drinken te veel. Speciale aandacht behoeven de doelgroepen 19-24 jaar en de doelgroep 55⁺.</p> <p>De belangrijkste bepalende factor voor de alcoholconsumptie door volwassenen is het aantal glazen dat als normaal wordt gezien om te drinken (sociale norm, cultuur/traditie) Hoe hoger die 'normale hoeveelheid', hoe meer men drinkt.</p>

Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Verandering van de perceptie over 'normaal' alcoholgebruik. • Volwassenen stimuleren hun alcoholgebruik te verlagen.
Wat gaan we daarvoor doen?	Met relevante partijen, zoals de Jellinek, Versa, GHO GO, SAGO wordt een bijeenkomst georganiseerd waarbij input verkregen wordt voor de opzet van een alcoholmatigings publiekscampagne. Doel is bepalen: <i>hoe bereik je volwassenen in verschillende leeftijdsgroepen effectief met de preventieboodschap rond het onderwerp alcohol?</i> Vanuit deze overleggen volgt een plan van aanpak.
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • najaar 2017: startbijeenkomst met relevante partijen • jan-maart 2018: ontwikkeling plan van aanpak • maart 2018: bijeenkomst ter bespreking van het plan van aanpak • april-juni 2018: uitrol campagne
Uitvoering door	GGD (regie), Jellinek Verslavingszorg, regiogemeenten
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺

Product	Online Zelfhulp Alcohol
Toelichting op het product	Jellinek Online Zelfhulp is bedoeld voor personen die nog geen ernstig alcohol- of drugs probleem hebben, maar wel op een riskante manier gebruiken. Deelnemers kunnen online anoniem deelnemen aan het programma, zonder ondersteuning van een behandelaar.
Wat willen we bereiken?	Verminderen van riskant alcohol- of drugsgebruik bij personen die nog geen ernstig probleem hebben.
Wat gaan we daarvoor doen?	Aanbieden Online Zelfhulp Alcohol via www.zelfhulpalcohol.nl . Deelnemers kunnen hier zelfstandig en gratis aan deelnemen.
Start- en einddatum	Doorlopend
Uitvoering door	Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺

Product	Peergroepeducatie Unity (18-35 jaar)
Toelichting op het product	Unity is een voorlichtingsproject over alcohol en andere drugs dat gebruikmaakt van de peereducatie methode (zie ook peervoorlichting 16-18 jaar). Unity is voornamelijk een groep getrainde jongeren uit het party- en clubcircuit, die andere leefstijlgenoten voorzien van informatie en advies over (het beperken van risico's van) het gebruik van genotmiddelen. De preventieactiviteiten zelf vinden plaats op party's en festivals waar de doelgroep te vinden is. De inhoud en de vorm van de voorlichtingsboodschap is samen met de getrainde peer educators ontwikkeld en blijft ook voortdurend in ontwikkeling.
Wat willen we bereiken?	Het vergroten van kennis en vaardigheden onder uitgaanders, ten aanzien van verantwoord genotmiddelengebruik en risicobeperking van genotmiddelengebruik.

Wat gaan we daarvoor doen?	<p>In de regio Gooi en Vechtstreek worden Unity vrijwilligers uit andere regio's ingezet, aangevuld door een eigen poule van vrijwilligers. Drie keer per jaar wordt er een training van tweeënhalve dag gegeven voor nieuwe Unity vrijwilligers. Deze worden geworven in de dance scene, en moeten zich minimaal acht keer per jaar inzetten. Voorwaarden zijn onder meer dat iemand niet problematisch gebruikt.</p> <p>Net als de peergroepvoorlichting voor de doelgroep 16-18 jaar, wordt de unity voorlichting in 2018 vijf keer ingezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Twee dagen tijdens Hilversum Alive • Twee dagen tijdens Hilversum on Air • Een nader te bepalen datum, waarbij bestuurders uit de regio een werkbezoek kunnen brengen.
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • mei/juni 2018: nader te bepalen werkbezoek • juni 2018: Hilversum Alive • sept 2018: Hilversum on Air
Uitvoering door	Jellinek Verslavingszorg
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺

2. Regelgeving

Product	Beleidsadvisering en ondersteuning rond evenementen
Toelichting op het product	In 2014 is de checklist evenementen opgesteld in het kader van de DHW en vervolgens in 2016 geactualiseerd. De checklist wordt voorafgaand aan de vergunning met aanvragers gecommuniceerd. Op dit moment wordt alleen bij vergunningplichtige evenementen, vooral de grotere, een advies aan de GHOR gevraagd en de checklist meegestuurd.
Wat willen we bereiken?	Stimuleren alcoholmatiging en naleving van de norm NIX18 bij evenementen.
Wat gaan we daarvoor doen?	De checklist wordt jaarlijks geactualiseerd en zal ook bij kleinere evenementen, die alleen meldingsplichtig zijn, meegestuurd worden.
Start- en einddatum	Doorlopend
Uitvoering door	GGD/GHOR, regiogemeenten
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP
Stuurgroep	Stuurgroep 18 / Stuurgroep 18 ⁺

3. Handhaving

De gemeente is sinds een aantal jaar ook toezichthouder van de DHW. Binnen de regio Gooi en Vechtstreek worden de toezichthoudende taken van alle gemeenten gezamenlijk uitgevoerd, waarbij Hilversum als Centrumgemeente fungeert.

3.1 Vaststellen handhavingsprioriteiten

Product	Mysteryshop actie
Toelichting op het product	Elk jaar wordt in de regio een Mysteryshop onderzoek uitgevoerd. Hierbij proberen zeventienjarige Mysterykids, onder begeleiding van volwassen auditoren, alcohol aan te schaffen bij ongeveer 200 locaties in de regio Gooi en Vechtstreek. In dit onderzoek wordt gemeten hoe vaak verkopers actie ondernemen - een <u>interventie plegen</u> (vragen om een ID) - in welke mate zij daarbij gebruik maken van een <u>rekenhulpmiddel</u> en of zij vervolgens overgaan tot correcte <u>naleving</u> van de Drank- en Horecawet.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht verkrijgen in ontwikkeling van naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol. • Alcoholverstrekkers alert maken/houden op het naleven van de leeftijdsgrens van 18 jaar. • Een verhoogde subjectieve 'pakkans' creëren bij alcoholverstrekkers.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p>Jaarlijks wordt in de eerste helft van het jaar de Mysteryshop actie uitgevoerd door bureau Nuchter. Er wordt een regionaal persbericht opgesteld aan de hand van de resultaten. Verkooppunten die structureel als 'groen' worden beoordeeld, worden in dit persbericht als goed voorbeeld benoemd.</p> <p>Elke gemeente geeft een individuele terugkoppeling aan elke bezochte locatie. Er wordt een regionale aanpak ontwikkeld voor de wijze waarop locaties die (structureel) slecht scoren bij het Mysteryshop onderzoek worden benaderd.</p> <p>(NB. In Hilversum wordt in 2018 geen individuele terugkoppeling gegeven van de resultaten in verband met de pilot samenwerking handhavers en Mysteryshoppers).</p>
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • nov 2017- jan 2018: ontwikkeling voorstel regionale aanpak voor opvolging Mysteryshop onderzoek • 1ste helft 2017 en 1ste helft 2018: uitvoering Mysteryshop onderzoek • medio 2017 en medio 2018: rapportage en persbericht • 2de helft 2017 en 2de helft 2018: persbericht en individuele terugkoppeling
Uitvoering door	Bureau Nuchter, in opdracht van centrumgemeente Hilversum en GGD Gooi en Vechtstreek
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP/ Stuurgroep DHW
Stuurgroep	Stuurgroep 18

Product	Pilot samenwerking handhavers en Mysteryshoppers
Toelichting op het product	Er is een groot verschil in het aantal overtredingen dat wordt geconstateerd tijdens de jaarlijkse Mysteryshop actie en het aantal overtredingen dat geconstateerd wordt door de BOA's. Dit zou ondervangen kunnen worden door de inzet van Mysteryshoppers als handhavingsmiddel. Deze werkwijze wordt inmiddels in veel gemeenten in Nederland ingezet.
Wat willen we bereiken?	Verhogen 'pakkans' bij overtreding van de handhaving van de DHW.
Wat gaan we daarvoor doen?	Er wordt een plan van aanpak opgesteld voor de inzet van Mysteryshoppers als handhavingsmiddel. Hierbij werken BOA's samen met 18-jarige Mysteryshoppers om overtredingen te constateren. Aan de hand van het plan van aanpak wordt zes maanden lang een pilot in Hilversum uitgevoerd en geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt besloten of de aanpak verder wordt uitgerold in de regio. Indien de nieuwe werkwijze leidt tot meer geconstateerde overtredingen en opgelegde boetes, kan er in de toekomst meer worden gecommuniceerd over de uitgevoerde controles en opgelegde boetes. Zo kan de ervaren 'pakkans' worden verhoogd. Dit draagt bij aan een betere naleving.
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> eind 2017: plan van aanpak 1ste helft 2018 (verwacht): pilot in Hilversum 2de helft 2018: evaluatie pilot en besluit verdere uitrol
Uitvoering door	Centrumgemeente Hilversum
Ambtelijke werkgroep	Stuurgroep DHW
Stuurgroep	Stuurgroep 18' en Districtelijk Veiligheidscollege

Product	Hotspots inventariseren
Toelichting op het product	Hotspots zijn in dit kader plaatsen waar de naleving van de DHW in het geding is. Dat kunnen bijvoorbeeld plekken zijn waar verstrekt wordt aan minderjarigen of klanten in kennelijke staat van dronkenschap verkeren. Het vaststellen van de hotspots is de basis voor de prioritering van het handhavingbeleid.
Wat willen we bereiken?	Jaarlijks vaststellen van hotspots en op basis hiervan aanpassen van de handhavingsprioriteiten.
Wat gaan we daarvoor doen?	Elke gemeente in de regio Gooi en Vechtstreek inventariseert jaarlijks de eigen hotspots. Nadruk hierbij ligt op het lokale toezicht op de slecht presterende branches en verkooppunten. Bij het bepalen van de hotspots wordt rekening gehouden met de verkooppunten waarvan minderjarigen aangeven alcohol te verkrijgen (uit peergroepgesprekken Jellinek). Jaarlijks worden met het herijken van de hotspots tevens de handhavingsprioriteiten opnieuw vastgesteld.
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> 2de helft 2017: bepalen hotspots voor 2018

	<ul style="list-style-type: none"> • 2de helft 2018: bepalen hotspots voor 2019
Uitvoering door	<ul style="list-style-type: none"> • Jellinek Verslavingszorg (bepalen verkooppunten waar jongeren alcohol kopen) • Regiogemeenten (bepalen hotspots) • Centrumgemeente Hilversum (vaststellen handhavingsprioriteiten)
Ambtelijke werkgroep	Stuurgroep DHW
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺ en Districtelijk Veiligheidscollege

3.2 Toezicht

Product	Toezicht
Toelichting op het product	Op grond van de analyse van de hotspots, Mysteryshop actie, aanbod alcoholverstrekkers en de beschikbare capaciteit van de regionale Boa-pool is gekozen voor een gecombineerde aanpak die zowel risico gestuurd (hotspots) als algemeen toezichthoudend is. Binnen de regio Gooi en Vechtstreek worden de toezichthoudende taken van alle gemeenten gezamenlijk uitgevoerd. De controles worden door toezichthouders DHW (BOA's) in dienst van de centrumgemeente (Hilversum) uitgevoerd. De feitelijke handhaving wordt door de afzonderlijke gemeenten zelf uitgevoerd.
Wat willen we bereiken?	Continueren van de uitvoering van toezichthoudende controles, met extra aandacht voor sportverenigingen en de openbare ruimte.
Wat gaan we daarvoor doen?	<p>Het huidige toezichtbeleid wordt gecontinueerd, zoals beschreven in het Preventie- en Handhavingplan.</p> <p>Extra aandacht is er voor toezicht bij sportverenigingen. Het ambitieniveau wordt, binnen de bestaande BOA capaciteit, verhoogd van twee keer naar drie á vier keer per jaar. Dit wordt gecombineerd met voorlichting en educatie.</p> <p>Tevens is er extra aandacht voor alcohol in de openbare ruimte. De BOA's zullen in samenwerking met de politie hierop worden ingezet.</p>
Start- en einddatum	Doorlopend
Uitvoering door	Centrumgemeente Hilversum
Ambtelijke werkgroep	Stuurgroep DHW
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺ en Districtelijk Veiligheidscollege

Product	Besluit inzet bodycams
Toelichting op het product	In 2016 zijn enkele proeven geweest met de inzet van bodycams door BOA's en/of Politie. Uit proeven is gebleken dat naast de constatering, het confronteren van ouders en jongeren met beelden van het gedrag in de openbare ruimte een waardevol voorlichtingsinstrument is.
Wat willen we bereiken?	Bewustwording bij jongeren (en hun ouders) van hun gedrag door het gebruik van alcohol.
Wat gaan we daarvoor	In de regio Noord wordt op dit moment een pilot gehouden met de inzet

doen?	van bodycams. Op basis van de resultaten wordt besloten of dit verder wordt uitgerold in de hele regio Gooi en Vechtstreek. Ook wordt onderzocht in hoeverre Jellinek een rol kan spelen bij het confronteren van ouders en jongeren na aanhouding
Start- en einddatum	2017-begin 2018: besluit inzet bodycams in de regio
Uitvoering door	Centrumgemeente Hilversum
Ambtelijke werkgroep	Stuurgroep DHW
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺ en Districtelijk Veiligheidscollege

3.3 Handhaving

Product	Handhaving
Toelichting op het product	Ter uitvoering van de handhavingstaken hebben de gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek elk een Sanctiestrategie DHW en een daarbij behorende sanctietabel DHW 2015 vastgesteld. De wettelijke bevoegdheid tot het doen naleven van wetten en regels is gelegen in artikel 125 van de Gemeentewet en in hoofdstuk 5 van de Algemene wet bestuursrecht. In bijzondere gevallen is de handhavingsbevoegdheid geregeld in de desbetreffende wet, in het kader van de horeca in de DHW en de APV. Verder zijn in de artikelen 172 t/m 178 van de Gemeentewet diverse bevoegdheden toegekend aan de burgemeester in het kader van handhaving van de openbare orde, het toezicht op openbare gelegenheden, ordeverstoring vanuit woningen, ongeregelde heden en dergelijke.
Wat willen we bereiken?	<ul style="list-style-type: none"> • Handhaving DHW in de regio Gooi en Vechtstreek.
Wat gaan we daarvoor doen?	De huidige werkwijze voor handhaving, zoals beschreven in het Preventie- en Handhavingsplan wordt gecontinueerd.
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • doorlopend
Uitvoering door	Regiogemeenten
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep Alcohol Jeugd
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺ en Districtelijk Veiligheidscollege

3.4 Registratie en nazorg alcohol geregistreerde incidenten

Product	Registratie en nazorg alcohol geregistreerde incidenten
Toelichting op het product	Gebruik van alcohol en drugs kan overlast, agressie en/of ongelukken in de openbare ruimte met zich meebrengen. Ook in de regio Gooi en Vechtstreek is dit het geval, te meer omdat een aantal horecagelegenheden hun deur voor jeugd onder de 18 jaar hebben gesloten en er meer in de openbare ruimte gebruikt wordt. Verder komt uit onderzoek naar voren dat er bij 10% van het letsel waarmee jongeren op de spoedeisende hulp van een ziekenhuis terechtkomen, alcohol in het spel is. De medische kosten van ongevallen en letsel in de groep 10- tot 24-jarigen worden geraamd op 31 miljoen euro per jaar (CVGU, 2011).

	<p>Hoe vaak dit voorkomt, door wie, onder invloed van welke genotmiddelen is niet helder. Bij de politie en de SEH Tergooi wordt op dit moment niet systematisch en structureel geregistreerd of er sprake is van een alcohol/drugs gerelateerd incident/letsel (afgezien van comazuipen). Er zijn dus tot op heden geen cijfers beschikbaar. Meer inzicht is nodig om doelen te stellen en gerichte interventies (incl. nazorg) in te zetten, zoals nu gehanteerd bij comazuipen (Politie, SEH, GGD/GHOR).</p>
<p>Wat willen we bereiken?</p>	<p>In 2018 is het aantal alcohol gerelateerde incidenten in bepaalde gebieden of op bepaalde tijdstippen (op basis van politie-en SEH registraties) inzichtelijk.</p> <p>Procesdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elkaar informeren over werkwijzen en ontwikkelingen. • Voor de regio uniforme afspraken over registratie t.b.v. nulmeting. • Voor de regio uniforme afspraken over HALT inzet na incident via politie/BOA/SEH. • Voor de regio uniforme afspraken over de inzet van Jellinek via doorverwijzing door HALT (bij ernstigere incidenten wat betreft middelengebruik). • Afspraken over eventuele uitbreiding Jellinek inzet na comazuipen en inzet bij opname bij Alcoholpoli (meerdere gesprekken jongeren en hun ouders).
<p>Wat gaan we daarvoor doen?</p>	<p>Overleg met bij alcohol- en druggerelateerde incidenten en nazorg betrokken partijen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente Hilversum als centrumgemeente voor toezicht en handhaving in de regio en werkgever van de DHW BOA's. • BOA's handhaven op naleving van de 18^e grens. • Politie (Noord en Zuid): Registratie, handhaving van 18- grens met name in openbare ruimte, verwijzing/nazorg. • Regionale Ambulance Voorziening: registratie. • Spoedeisende Eerste Hulp: registratie en nazorg. • Inzet HALTL: nazorg. • Inzet Jellinek: nazorg bij ernstige incidenten/na comazuipen • GHOR: stroomlijning keten (trekker). • GGD: regisseur PHP (trekker). <p>Overleg met betrokken partijen is inmiddels opgestart en een aantal afspraken is reeds gemaakt, zoals afstemmen politie noord en zuid m.b.t. verwijzing naar HALT, de camcorderpilot en een aantal verbeteringen in de nazorg bij comazuipen.</p> <p>Naast het jaarlijks analyseren van de cijfers inzake comazuipen en het verzorgen van de communicatie hieromtrent wordt samen met Tergooi Ziekenhuizen gekeken naar mogelijke verbeteringen in de aanpak/nazorg</p>

	van comazuipers (GGD/Jellinek/Tergooi).
Start- en einddatum	<ul style="list-style-type: none"> • 2017: overleg t.b.v. (verdere) afspraken • nov-dec 2017: notitie t.b.v. Districtelijk Veiligheidscollege en PFHO Sociaal Domein • 2018: registratie incidenten op alcohol en drugs (projectcode) t.b.v. nulmeting en gerichte inzet • 2018: nagaan of de nazorg na comazuipen verbeterd moet worden en nazorg na SEH ingezet kan worden • 2019->evaluatie en bijstelling registratie (procedures) en inzet
Uitvoering door	<ul style="list-style-type: none"> • Politie, HALT- leerstraf, SEH, RAV, GHOR, GGD: reguliere inzet • Jellinek Verslavingszorg: bij nazorg incidenten • Halt: inzet bij overleggen
Ambtelijke werkgroep	Ambtelijke werkgroep PHP /Stuurgroep Drank en Horeca
Stuurgroep	Stuurgroep 18 ⁺ en Districtelijk Veiligheidscollege